

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ГАЗЕТА,

орган української соціалдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

== 40 сот. ==

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

— „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., —

I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу газету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуються тільки з konieczности, бо не хочемо позбавити наших читачів свого рідного слова.

Вивезення закладників зі Львова.

Вночі з вівторка на середу зістали арештувані та вивезені отсі представники Українців:

проф. Юліан Романчук, 80-літній слабкий старець,
тов. д-р Володимир Старосольський,
д-р Іван Куровець,
д-р Володимир Бачинський,
радник Альфред Будзиновський.

З Жидів зістали вивезені: д-р Александр Гавсман, д-р Вільгельм Габель, д-р Михайло Рінгель, д-р Лев Райх і д-р Тенненблат.

Від'їзд наступив раннім поїздом в західнім напрямі.

Директоріят на Україні.

З України одержали ми слідуєчі новини: Після прогнання гетьмана Скоропадського з Києва, утворився Директоріят Української Народної Республіки, в склад якого увійшли: В. Винниченко, С. Петлюра, Т. Андріївський, Ф. Швець, і А. Макаренко. Директоріят утворив власну армію, яка бореться з рештками військ гетьмана. Революційна українська армія заняла 29. листопада Житомир, Жмеринку, Проскурів і багато інших міст. Директоріят звернувся з відозвою до галицьких Українців, щоби вони вступали в ряди української армії. В більших і менших українських містах виходять українські часописи.

Чи польський нарід виграв, чи програв?

Придивляючись подіям в Польщі, бачимо, що війна о Львів не є найважливішим питанням польського суспільства, а перемога поляків у Львові була під деяким оглядом рівночасно програмою польського народу.

Розберім вперед поодинокі рухи польського суспільства. Перше всього бачимо, що ядро Польщі, себто колишня російська Польща має переважуючий демократичний напрям. Великі аграрники й фабриканти мають менший вплив, зате мужицтво й робітництво має більшу силу. І через те зараз по увільненню себе від пруського окупаційного війська, ті дві верстви взяли перевагу й змогли витворити з себе демократичне правительство. Регенційна рада, оперта на пруські багнеті, розлетілася, як штучний виплід компромісу між галапасами і наїздниками з одного боку, а брутально накинена влада народова з другого боку.

Друга частина Польщі, в східній Пруссії, в якій панував здавна юнкерський лад, де робочий нарід удержався в отуманюванні його лише вшехпольською ідеєю (подібно як в Галичині), а дідиці правили народом при допомозі ідеї визволення і вшехпольськості та рівночасно кокетували з пруськими юнкрами, — нарід не міг перенести влади в свої руки а захопив її в свої руки доморослі юнкри. Через те познаньщики ані руші не тяготять до ядра Польщі, бо вона демократична, а приголошують ідею створення „rządu trójdzielnicowego“. Протестують проти „wszechwładzy państwa“ на полі публичного, суспіль-

ного та культурного життя, а домагаються самоуправи на тих полях. Найбільшим демократизмом у них є, що дають жінці право голосування, але не кажуть, як те право взагалі буде виглядати. Про демократизм в суспільнім господарстві у них й бесіди нема.

Австрійська Польща, хоч творить одну дільницю, в сей момент витворює з себе дві піддільниці. Поляки західньої Галичини рівноважать в собі дві струї: демократичну (людову) і дідицьку. Демократи тяготять ще сьак-так до Варшави, а дідиці заїняли вицїкуюче становище. Мовляв, зачекаймо ще, бо не знати, який лад буде в варшавській Польщі, а до того часу торгуймося. Зате Поляки ближше сходу, а головнó ті, що грають першу скрипку у Львові, стоять зівсім ні в сих ні в тих. Тут верх мають подоляки-дідиці і бюрократи-урядники. Робітництво показалося клясово несвідомим і замотилеченим вшехпольською ідеєю, а мужицтва нема. Подолякам не в смак Варшава, Краків не дописує їм, бо там демократичні людівці в перевазі, а до Познаня далеко і ще, на нещасте, між ними а Познанем серед дороги лежить демократична Варшава. Їх становище прямо безвихідне. Щоби боронити себе від демократичних Українців і їх демократичного ладу, проголосили як фантом оборону Львова. При помочи різних сфабрикуваних ідей ведуть штучно війну о Львів, а з другого боку на бий-збий ведуть торги з Варшавою, щоби там змінити правління, бо при демократичности Варшави вже все одно лишатися хочби при Україні, а в найліпшій разі витворити з Краковом особну „dzielnicę“ та замінити давній австрійський лад.

Краків не дописав, бо він сам мусить вести боротьбу з демократичною стурею польського мужицтва зах. Галичини й робітництва. На Познань нема що числити, бо там польські юнкри самі дрозжать о свої інтереси, і годі їм ще траїти сили для подільських юнкрів; щасливі будуть, як себе виратують від демократичного ладу. Подоляки, хапаючись останнього середства, починають грозити Варшаві вуйком Вільсоном. Беруть на себе ролю батьків і сварять тамтих; мовляв, будьте, діти, чемні і не бавтеся в большевиків, бо вуйко каже, що коли не будете тихо, то він не схоче говорити з вами на конференції, зробіть лад з собою, а то вуйко погнівається.

І коли вдасться подолякам і познаньщикам довести до перебудови правительства в Варшаві, себто до повалення теперішнього, а збудування реакційного протидемократичного, то нарід польський не виграв війни, а програв, бо мусить попрашатися на довгі часи з демократизмом. Правда, те недемократичне правительство буде офіційно стояти за загарбанням частини Галичини зі Львовом, Бориславом і Дрогобичом, і здавленням частини українського народу, але рівночасно здавить більшість польського народу. Коли-ж подоляки-обшарники програють свою газардну гру зі Львовом і Дрогобичом і торгу з Варшавою не дібуть, то польський нарід виграв, бо виграв демократичний лад і не буде мусів може ще й віки цілі вести боротьбу зі своїми доморослими юнкрами, а рівночасно не сплямить себе насильством над братнім народом.

Польські соціалдемократи, які своєю мовчанкою притакують тій братовій війні, повинні добре подумати над тим, яку місію вони сповняють при сій газардній грі дідиців і чи вони не засуджують робочих польських мас, мовчки на ще довшу війну з побідними панами. Нарід колись прозріє і осудить ту мовчанку, бо на всьо приходить слухний суд і засуд.

Всесвітня війна — всесвітня революція.

IV.

Царат, що при помочи братерського союзу з юнкерською імперією Гогенцолернів та сердечного братерства з крамарською, імперіалістичною демократією Англії і Франції задавив революцію в своїй державі, розпочав всесвітню війну, думаючи сотворити всесвітню імперію з Царгоро-

дом, як столицею. Імперіалістична Англія, Франція — вважаючи на свої визвольні, демократичні фрази й гасла — прирекла царській Росії Царгород і дарданельські проливи.

Та прийшли дні літнього воєнного погрому в 1915 році, не здійснились надії реванжу Брусілова в 1916 році — і протягом кількох днів в марті 1917 року Росія з царської, самодержавної імперії стала... демократичною республікою.

Розвалилась царська Бастилля. Революційний російський пролетаріят — проголосив російську республіку; а рівночасно проголосив волю народів російської імперії Воскресла Польща, воскресла Україна...

Та проти революційного російського пролетаріату, проти нової, російської республіки станув побідний, тріумфуючий німецько-прусський імперіалізм.

Прийшов берестейський мир! Прийшли дні тяжких змагань між російською республікою а побідним, гордим, бундючним прусько-юнкерським імперіалізмом! Прийшов берестейський мир.

Німецька імперія думала, що на руїнах царату здвигне свою імперію, яка від Бреми до Багдаду сягатиме своєю могутньою рукою.

В безлічний, безпощадний, нікчемний спосіб доптане й толочено нову, вільну, революційну Росію. Генерал Гофман залізним п'ястком диктував іменем імперіалістичної Німеччини услів'я мира подавленій Росії, — тій Росії, що системою шибениць, тюрем і Сибіру споріднена і посвоєнена була імперській, гогенцоллернській Німеччині — ні, — не тій царській Росії, а Росії революційній, Росії революційного мужицтва й пролетаріату, Росії „совітів“ мужицьких і робітничих рад.

Німецький імперіалізм тріюмфував. Берестейський, імперіалістичний мир, — мир тріумфуючого імперіалізму на Сході Європи святкував своє торжество*).

Тріюмфував імперіалізм абсолютизму габсбурсько-гогенцоллернського; та тріумф його був не довготривалий.

В марті 1917 р. на віки завалився царський престол. Не минув рік і зачав хитатись престол Габсбургів і Гогенцоллернів.

Розсипалась в руїну велич царату і розвіялись мрії московського імперіалізму про все-світню імперію.

І з тою хвилиною скінчилась стара, царська, фєвдальна, бюрократична, милітаристична Австрія. Прийшов кінець тій Австрії, про яку сказав колись Герцен, що вона, що Австрія се — „поліцейское міропріятіє“.

Австрія тратить в той сам день (се день упадку царату) своє одинокі історичне оправдання існування, а іменнó се, що вона становить заповору проти російського походу на Царгород. Коли Босфор не загрожений Росією, то Європа не має найменшої причини та інтересу, щоби далі існувала Австрія, се сорокاته, перемішане, ди-довижне зборище народів**).

Довше ще опісля вдержалась німецька імперія.

Та прийшли могутчі удари воєнні зверху; зі всіх усюдів прийшли противники й вороги; цілий новочасний світ звернувся проти пруського юнкерства.

Великим, віковичним, всесвітнім революційним ділом — доконаним мимо і против своєї волі — було діло, доконане німецькою імперією, яка розвалила, розбила розторошила царат.

Розторошення царату принесло визволення народам Сходу Європи; — виключно і єдино розторошення царату принесло воскресення Польщі й України.

Та перемога прусько-німецького імперіалізму — здавалося — віковична, неминуха, розсипалась в прях так само, як тріумфальний похід царської Росії.

Впала царська Росія — і не минув рік від часу побід пруського імперіалізму, що легковажив бундючно революційну Росію, як юнкерська, абсолютистична імперіалістична Німеччина Гоген-

*) Український націоналізм величав сей тріумф імперіалізму рівнож як тріумф національної думки.

**) „Die Auswärtige Politik des russischen Zarenthums“ 1881 p

цоллернів, перемінилась в — демократичну, зєднану німецьку республіку.

І проти сеї республіки, проти революційного пролетарського руху, що здвиг червоний прапор в столицних городах царської Росії та юнкерської Німеччини — йде тепер в хрестоносний похід реакція західноєвропейського імперіалізму.

Про сеї хрестоносний похід всевітньої реакції в слідуєчій, останній статті. М. Ганкевич.

За мир.

(Д-рови Т. Ашкеназови у відповідь.)

Д-р Тобіас Ашкеназе помістив в „Wiek N.“ з дня 12 с. м. статтю „O pokój“, в якій між иншим каже, що „każde chwilowe powodzenie podnosi pewność siebie i miarę żądań zwłaszcza ze strony ukraińskiej, — rodzi butę“.

Ми на се лише коротко відповімо д-рови Ашкеназому: Перечитайте вступну статтю в тім самім числі „W. N.“ п. н.: „Rozkaz Rzeczypospolitej“ а тоді, віримо, що як справедливий чоловік, зміните свій осуд.

З Перемишля.

З Перемишля дістали ми сьогодні письмю від наших товаришів, вислане ще дня 2. с. м., з якого подаємо деякі виїмки:

Партійне життя з приводу останніх подій у нас на разі затихло. Визначніші товариші зістали арештувані та вивезені; тов. Жовнір побитий, лежить тяжко хорий. Та не реєгуємо зі своєї роботи, збираємо сили та беремося до дальшої організаційної праці.

Польські шовіністи переводять ревізії та арештують українських залізничників, робітників, селян та урядників, як в місті так і в околиці.

Для скорумпування українського робітництва видає „Polska Rada Narodowa“ в Перемишлі до спілки з знісним царським прислужником дром Кирилом Черлунчакевичем часопись, писану українськими буквами п. н. „Д о л я“, в якій нападають на український визвольний рух і на українську Перемиську Національну Радю. Члени сеї Ради інтернувані в Кракові. Сю шматку стараються ширити серед укр. робітництва і селянства. Та робітники й селяне пізналися сейчас на фарбуваних лисах.

Що чувати в краю?

З Борислава доносять, що праця в копальнях в 70 проц. станула.

В Дрогобичі головою Національної Ради має бути тов. Семен Вітик (польські газети доносили, що він разом з братом згинув). Директором найбільшої рафінерії має бути суддя Кобрин.

З Перемишля доносять, що до Варшави мав поїхати д-р Ліберман з інформаціями про положення в місті, а особливо просити о військову поміч з огляду на те, що тепер Українці в збільшеній силі загрожують містові. — В Перемишлі мали Українці допускатися „страшних звірств“. Так пише польська краківська газета „Kurjer Codzienny“. Навіть якихсь там ліліпутів хотіли убити чи замучити. Все те видумки хорих мозгів. Впрочім, як ми вже доносили, польські робітники в Кракові замкнули на кілька днів той соціалістично-та україножерний „Kurjer Codzienny“, який випишував навіть на самих Поляків несотворені річі.

Чехи йдуть з Українцями!

Такий то алярм пустили польські краківські газети! А алярмують з того приводу, що „Чехи явно стремлять до заняття Орави, Спіжу і північних комітатів Угорщини аж до Унгвару, де по думці їх імперіалістичних плянів чеська границя повинна зійтися з границею будучої Росії“.

З того приводу Чехи попірають усі замахи галицьких Українців, бо ані одним словом не обурюються з приводу „найогидніших насильств і мордів, поповнюваних гайдамацькою дією в середній та східній Галичині на Поляках“!

Далі кажуть краківські газети, що Чехи почали агітацію серед наших Лемків, щоби вони заявили за прилученем до чесько-словацької держави.

А вкінці — через Гуцульщину хочуть Чехи получитися з Україною, а з нею з Росією!...

А знову „Wiek Nowy“, орган Жидів-Поляків, дістав „телеграму“ з Нового Санча, будьтоби Українці запропонували чеському Народному Виборови прилучення Лемківщини до чесько-словацької держави і що в тій справі вже в найближчих днях має поїхати до Праги українська делегація!...

Що чувати нового?

Про акцію польських большевиків в Варшаві доносить „Goniec Krakowski“: Рада делегатів робітничих Варшави починає вже навіязувати відносини з правительствами чужих держав, а саме з правительствами, де при владі стоять большевики. „Głos Robotniczy“ доносить, що езекутивний комітет Ради рішив дня 5. с. м. звернутися до московського совітського правительства о наложенне арешту на суми промисловців Королівства польського, зложені в російських банках.

Варшавське правительство рішило зняти корону з польського вірла. З того приводу польські панські круги та їх газети попадають просто в розпуку. „Orzeł bez korony jest symbolem rozbitcia i podległości“ — голосить шляхотський „Czas“.

У Відні панують дуже тяжкі часи. Недостача поживи, опалу та світла велика. Ізза недостачі вугля станули фабрики та робітні. Театри, кіна і т. п. ізза недостачі світла позамикані.

В понеділок вечером представники Галичини відбули з начальником держави Пілсудським дошну нараду в військових справах. Предложили вони також свої постулати в справі системи адміністрації краю.

„N. Fr. Presse“ доносить з 9. с. м., що в віденських компетентних кругах нічого не знають про обсаду Відня через війська антану, а вістки про се вважають не заслугоючими на віру.

„Der Abend“ умістив відпис протоколу, списаного в листопаді в льокалі Української Національної Ради з капітаном Ал. Марушак в присутності бувших послів Смаль-Стоцького, Лукасевича і Брайтера. Марушак зізнає, що по заняттю Шабану присвоїв собі генерал Терштінський всю готівку, яку знайдено в тім місті; виносила вона кілька мільонів корон.

Воєнна ситуація.

Варшавський генеральний штаб в комунікаті з дня 10. с. м. доносить: На північ від Любачова атакували Українці Чесанів, але їх відперто, при чім Поляки заняли Нове Село. При помочи панцирного поїзду розбито українські сили, які намагалися висадити залізничний міст на ріці Лішці (чи не Вишні?) і занято село Соколя на півн. схід від Мостиск. Війська польські виперли Українців зі Зубри і Сихова.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину оголошує комунікат з дня 9. грудня: На всіх відтинках фронту день минув без важніших подій. Наша артилерія острілювала з добрим успіхом неприязельські позиції на північ і полудне від Львова.

Львівський комунікат з 10. с. м. доносить, що в околиці Львова крім стеж не було ніяких важніших подій.

Польські газети подають: Польські відділи війська звели успішні боротьби під Коростенком коло Хирова і взяли до неволі одного офіцера та кількох вояків. — „Kurjer Warszawski“ пише, що в звязи з боротьбами польського війська в Галичині з Українцями надходять вже до Любліна транспорти ранених вояків, яких перевозяться в товарних вагонах. Недавно прийшов до Любліна транспорт 80 ранених вояків з під Руської Рави. Цілу дорогу, переривану безустанными постоями, мусіли ранені вояки відбути без лікарської опіки, без харчу.

Битва коло Тернополя. „Gazeta Codzienna“ доносить за тернопільським „Голосом“ з дня 30. листопада, що польський відділ в силі около 1000 мужа, який зорганізовано на Україні, перейшов Збруч і обсадив Фільварок і замок гр. Рея коло Микулинець. Польське військо має подостатком оружя і муніції. В бою помагав польському війську гр. Рей і його урядники. „Голос“ має надію, що переважаючі сили Українців змусять польський відділ до відвороту.

НОВИНКИ.

— 14 (чотирнадцята) з ряду ревізій відбулася в четвер в Ставропігії. Того дня перешукувано всі пивниці. Не найдено очевидно нічого. Ми цікаві, кілька ще разів буде Ставропігія перешукувана?

— Знов Українці! „Kurjer Lwowski“ доносить аж тепер, що українські жовнірі по забранню Львова позабирали з ратуша гроші з різних кас, а з бюро радника Плятовського забрали 63.000 корон. — Дивне диво! Аж по трьох тижнях опамяталися панове з ратуша, що їм гайдамацька дич забрала гроші! А в перших днях оголосили урядово в газетах, що Українці зовсім не рушали кас і нічого не забрали!.. Щось там невизначно з тими грішми!

— Італійці у Львові. З Варшави доносить РАТ., що в останнім часі боролися у Львові по

стороні Поляків італійські полонені, маніфестують тим способом польсько-італійське братерство. — Чи се правда, не знаємо. Може й билися за польськість Львова італійські жовнірі! Але чомуж не писали нічого про се львівські газети? Ми читали й щодня читаємо, що Львів здобули „polskie dzieci“ — а РТА. доносить, що Італійці. Комуж тут отже вірити?

— Що пишуть чужинці про Львів? (РТА.) Кореспондент „N. Fr. Pr.“ Адельт, який був недавно у Львові, стверджує на основі наочних оповідань свідків усіх народностей та на основі урядових матеріалів, що як довго були у Львові Українці, панував лад і порядок, а коли прийшли Поляки, розпочалася анархія та морди. Сю нотатку подаємо за урядовою „Gazetą Lwowską“.

— День налоби та протесту з приводу жидівських погромів у Львові мали краківські Жиди в понеділок дня 9. с. м. Того дня жидівські газети вийшли в чорних, жалібних рамках, склепи й бюро від 11. год. були позамикані й всяка праця здержана, а в усіх біжницях відбулися богослуження з проповідями. — З приводу погромів у Львові протестував шведський мировий комітет, далі шведські соціалісти, які вислали телеграфічний поклик до Французьких соціалістів; в Ціріху в Швейцарії відбулися громадні протестуючі збори, таксамо в Базилі. З Франкфурту н. М. в Німеччині вислали жінки радіотелеграфічний протест до Вільсона. В Лондоні відбулося 10-тисячне віче робітників, на яким провідник віча виступив дуже остро проти останніх подій у Львові. — Як з повишого видно, Львів стався „славний“ на цілий світ! Та чи ся „слава“ вийде на добре тим, що спричинили її — се інша річ!

— Максимальна тарифа. Заряд міста подає до відомости отсю тарифу максимальних цін: 1 кг. волового мяса 14 кор., кошерного 16 кор., вепрового 24 кор., телячого 12 кор., кубаса 28 кор., шинка 30 кор., вуджене 30 кор., солонина 30 кор., смалець 40 кор., сальцесон 24 кор., кашані та кроваві кишки 15 кор.

— З гумористини... Проф. Владислав Збержховський видає газетку „Świat chrześcijański“. Случайно попало нам в руки число за листопад. Крім різних нісенітниць, знаходимо там осьтакі „учені“ розважання: „Коли Жидам звертають тепер Палестину, то в імя справедливости належить віддати Польщі східню Галичину, хоч її скольонізували Жиди та Українці, забираючи Поляків на грецький обряд“. Українців сотворив перед кільканадцятьма роками Валенті та Бобринський. Поляки не можуть віддавати їм своєї відрічної власности“. „Прусакі програли війну завдяки київській Україні. Якби були не послали своїх військ на Україну, а до Туреччини та Болгарії, булиби центральні держави виграли війну“. А найкомічніше отсе: Австрія програла справу завдяки галицькій Україні“. Оттакими мудрощами та „правдами“ годують „учені“ професори польський нарід!

— На піддержання українського робітничого дневника зложили вчорашнього дня (в коронах): Яків Нас 50, Приятель 30, тов. Матвійський 50, Карпюк 10, Скрентович Марія 20, Коренець 50, О. К. 20, Анна Кушівна 10, д-р Альфред Говикевич 100, Волод. Бабій 10, Андрій Сполітакевич 10, П. О. 30, д-р Мацькевич 40, О. Л. 40, О. Б. 10, І. М. 10, І. П. 10, Е. К. 2, Е. Г. 6. Разом 508.

— Львова Львівського Українського Горожанського Комітету знаходиться при вулиці Руській ч. 3. другий поверх.

— Просимо всіх, хто їде чи їде на провінцію, забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зйти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3, 1. поверх).

Оголошення приймається по 1 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зволить повідомити матір, вулиця Личацька ч. 23. 8-3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав виїхати з конвікту в Хирів до Березані. 8-3

О. СЕЛЬСЬКИЙ, СТРИЙ. Я здоров. Як Мана? — Роман. 2-8

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА в СТАНИСЛАВОВІ. Перебуваю у Львові, здоров. 2-2

В. УСТИЯНОВИЧ, СТРИЙ і КОРЕНЕЦЬ, ТЕРНОПІЛЬ. Ми всі здорові й безпечні. — Деніс. 1-3

Читачів „Вперед“ проситься передати вістку АДOLЬФОВИ ТРАУНЕРОВИ в ВУЧАЧИ, що його син здоров і перебуває у тінки у Львові.

Читачів „Вперед“ проситься передати вістку ВОЛЬФОВИ ГАЛЬПЕРНОВИ в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Газова, що Ігнац і Доя перебувають здорові у родичів у Львові.

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед“!